

Handläggare
Sandra Wetterstrand
08-508 033 79

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Svar på skrivelse om snöröjning och halkbekämpning

Förvaltningens förslag till beslut

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutar att lämna tjänsteutlåtandet som svar på skrivelsen.

Ditte Westin
Avdelningschef

Per Kjellander
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

En skrivelse om vinterväghållning har den 17 november 2016, § 27, anmälts till Spånga-Tensta stadsdelsnämnd med anledning av det kraftiga snöfallet natten till den 9 november 2016.

Enligt skrivelsen skedde vinterväghållningen då inte i den utsträckning som är nödvändigt och i skrivelsen föreslås därför att en separat skrivelse om problematiken skickas till Trafikkontoret.

Mängden snö som kom i Stockholm den 8-9 november 2016 var inte ett normalläge enligt stadens rutiner för snöröjning. Trots den stora mängd snö som föll kunde viktiga samhällsfunktioner bibehållas. Det förekom dock viss problematik med vinterväghållningen, både vad gäller entreprenörernas förberedelser och stadens kommunikation med entreprenören. Trafikkontoret har fått i uppdrag att utvärdera vinterväghållningen den 8-9 november och har utifrån den preliminära utvärderingen pekat ut flera utvecklingspunkter inom arbetet.

Med hänsyn till att Trafikkontoret har fått i uppdrag att utvärdera vinterväghållningen den 8-9 november samt tagit fram strategier för utveckling av arbetet så bedömer stadsdelsförvaltningen att en skrivelse till Trafikkontoret inte behöver skickas.

Bakgrund

En skrivelse om snöröjning och halkbekämpning har anmälts av Ole-Jörgen Persson m.fl. (M) och Bengt Porseby (L) till Spånga-Tensta stadsdelsnämnd. Stadsdelsnämnden gav den 17 november 2016, § 27, stadsdelsförvaltningen i uppdrag att bereda skrivelsen och återkomma till nämnden.

Ärendet

Skrivelsen har anmälts med anledning av det kraftiga snöfallet natten till onsdagen den 9 november 2016. Enligt skrivelsen är moderaterna i stadsdelsnämnden kritiska till att vinterväghållningen natten till onsdagen den 9 november inte skedde i den utsträckning som är nödvändigt. Enligt skrivelsen var snöröjningen och halkbekämpningen i Stockholm och Spånga-Tensta då bristfällig, vilket påverkade kollektivtrafik, bilister, cyklister och gångtrafikanter negativt. Den bristfälliga vinterväghållningen anges bero på bristande planering och prioritering.

Med anledning av ovan önskas det i skrivelsen svar på följande frågor:

- 1) Hur ser stadsdelsförvaltningen på frågan om snöröjning och halkbekämpning på vägar, trottoarer och gångbanor samt de prioriteringsprinciper som gäller? Anser förvaltningen att snöröjningen har fungerat adekvat utifrån målet om att stadsdelen ska vara framkomlig för medborgarna?
- 2) Hur ser stadsdelsförvaltningen på att en skrivelse skickas till Trafikkontoret med följande innebörd:
Att förbereda och se till att Stockholm står redo för kraftiga snöfall är den typ av kommunal service som måste fungera. Snöfallet den 9 november 2016 kom inte som en överraskning. Stockholmare ska kunna ta sig till och från jobbet utan bekymmer. Stadsdelsförvaltningen och Trafikkontoret bör därför i samverkan genomföra en inventering av snöröjningen i stadsdelen för att ta lärdom av vad som inte fungerat och säkerställa framtida adekvat prioritering vad gäller snöröjning och halkbekämpning. Fokus måste ligga på att få jobbet gjort snarare än att följa en princip gällande snöröjning där etiketten ”jämslälld snöröjning” är viktigast. Snöröjningen får inte drivas enligt ideologiska brasklappar, utan med målet om att säkerställa en framkomlig stad för alla oavsett trafikslag och oavsett väderförhållanden. Därför behövs också en ”snökrisgrupp” som kan sättas in i extrema situationer med ett tydligt uppdrag att staden ska vara framkomlig.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i avdelningen för Stadsdelsutveckling.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Trafikkontoret har fått i uppdrag att utvärdera vinterväghållningen den 8-9 november 2016. Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning har fört en dialog med Trafikkontoret angående snöfallet och vinterväghållningen de aktuella datumen. Nedan redovisas preliminära resultat från Trafikkontorets utredning samt resultat från den dialog som förts mellan Trafikkontoret och Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning.

Snöfallet den 8-9 november

Den samlade mängden snö som kom i Stockholm den 8-9 november 2016 uppgick till nästan 40 centimeter. Stadens snöröjning är upphandlad, organiserad och budgeterad för ett normalläge, som är ett snöfall mellan 5 och 15 centimeter. Snöfallet den 8-9 november var därmed inget normalläge.

Vinterväghållningen den 8-9 november

Trots den stora mängd snö som föll kunde viktiga samhällsfunktioner bibehållas. För enskilda individer som satt fast i bilköer, drabbades av inställda bussturer eller inte kunde ta sig fram på gång- och cykelbanor fick snöfallet dock en stor påverkan. Problem i trafiken på de stora regionala vägarna medförde trafikstockning inne i staden, och på in- och utfarterna till staden.

Det förekom viss problematik med vinterväghållningen den 8-9 november. Trafikkontorets entreprenörer var förberedda på ett normalt snöfall och hade anpassat kapaciteten utifrån de prognoser som gavs, med snöfall på 10 + 10 centimeter. Några av entreprenörerna hade sedan svårt att få tag på lastbilar för snöbortforsling så tidigt på säsongen, då den växande staden med många byggen tar upp en stor del av de fordon som i vanliga fall kan stå till förfogande för bortforsling av snö. Det varierade resultatet av plogningen under och efter snöfallet berodde till stor del också på stress, men delvis också på oerfarna eller ringrostiga chaufförer.

I ytterstaden finns ett system som kallas ”parkering i ytterstaden” (PYTT), som påverkar hur plogningen sker i Spånga-Tensta. PYTT gäller mellan 1 november till 15 maj i de flesta flerbostadshusområden och i några villaområden. Under den här perioden är parkering tillåten på en sida av gatan sex dagar i veckan. På servicedagen är det parkeringsförbud och alla bilarna förväntas vara borta. PYTT-systemet innebär att det tar en vecka att slutföra snöröjningen, det vill säga att ploga bort snön från den

sida där bilar stått parkerade. I övrigt blir gatan plogad så snart som möjligt under eller efter snöfall.

I ytterstaden började Trafikkontorets entreprenörer få kontroll över situationen den 10 november. Plogningen av alla gator började bli klar och kompletteringsröjningen med att öppna busshållplatser och övergångsställen startade samt PYTT-plogningen kunde börja i flera områden.

Vad gäller stadsdelsförvaltningens vinterväghållning på parkmark påbörjade entreprenören vinterväghållningen två timmar för sent med tanke på den stora mängd snö som föll. Entreprenören förbisåg att snöröja en av cykelbanorna. En entreprenör utsattes även för hot i ett område vilket innebar att snöröjningen fick avbrytas en kort stund. I övrigt skedde vinterväghållningen på parkmark enligt avtal och entreprenören hann snöröja två rundor.

Kommunikation den 8-9 november

Trafikkontoret har interna möten varje morgon då det finns snö, halka eller då det snöar.

Under snöfallet den 8-9 november deltog Trafikkontoret även i samverkansmöten med regionens trafikaktörer, kommuner och myndigheter, där kommunikation och budskap diskuterades.

Trafikkontoret var tidigt ute och kommenterade snöfallet i media, förklarade det ansträngda läget och var den aktör som uppmanade folk att inte köra bil, stanna hemma om det går eller använda spårburen trafik om de måste resa. Trafikkontoret kommenterade även att PYTT-gator ska respekteras och att Trafikkontoret kommer att bötfälla de som inte har flyttat sina bilar. Budskapet var tydligt och kritiserades, men gav väldigt stor effekt och snöröjarna märkte stor skillnad på framkomligheten från att budskapet kommunicerades.

Prioritering vid vinterväghållning

Vid stora snöfall prioriterar Trafikkontoret snöröjningen så att samhällsviktiga funktioner kan upprätthållas. Detta innebär att:

- Kollektivtrafiken ska fungera
- Leveranser till verksamheter så som skolor, serviceboenden och näringsliv kan upprätthållas
- Räddningstjänst ska ta sig fram på ett effektivt sätt.

För att dessa samhällsfunktioner ska kunna bibehållas är prioriteringsordningen viktig vid plogningen. Bussgatorna och

trafiklederna prioriteras först, därefter större huvudgator och knutpunkter, vidare till lokalgator och villagator.

Trafikkontoret arbetar med att försöka förbättra vinterväghållningen på flera olika sätt. För att säkerställa en god framkomlighet under vinterhalvåret har Trafikkontoret fått i uppdrag att utveckla metoder i syfte att förbättra snöröjningen utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Särskilt fokus ska läggas på snöröjning av gång- och cykelbanor.

Med begreppet jämställd snöröjning avses att det under den här vintern (2016/2017), vid normalt snöfall (5-15 cm), görs försök med nya metoder och nya maskiner för att förbättra snöröjningen på gångbanor och vid busshållplatser. Det handlar bland annat om sopsaltning av ett mindre antal gångbanor i innerstaden och test av nya typer av plogar för gångbana.

I ytterstaden testas nya metoder för snöröjning och halkbekämpning på ett antal busshållplatser utmed vältrafikerade busslinjer.

Nya metoder testas kontinuerligt för att utveckla vinterväghållningen så att den ska bli så bra som möjligt för alla trafikanter.

Erfarenheter från snöfallet den 8-9 november samt fortsatt arbete

Utifrån Trafikkontorets preliminära utvärdering av vinterväghållningen den 8-9 november kommer kontoret att arbeta utifrån följande utvecklingspunkter:

- Kontroll, uppföljning och eventuella viden är de kraftigaste verktygen Trafikkontoret har när det gäller vinterväghållningens funktionsentreprenader.
- En process pågår fortfarande för att reda ut de ekonomiska följderna för entreprenörerna efter den bristande vinterväghållningen.
- Entreprenörerna har meddelat Trafikkontoret att de vid snöfallet den 8-9 november saknade en kontaktperson på kontoret som fanns i beredskap tidigt på morgonen den 9 november och som kunde fatta beslut om att lastmaskiner skulle tas in för bortforsling av snö, ett ekonomiskt beslut som behöver tas av beställaren. Denna rutin kommer Trafikkontoret att se över.
- Trafikkontoret arbetar här kontinuerligt med att utvärdera de kontrakt som gäller för innerstaden och ytterstaden och ser över förbättringsmöjligheter.
- Fortsatt utveckling av hur Trafikkontoret kan säkerställa att entreprenörerna inför varje vintersäsong har de resurser och den beredskap som krävs för stora snöfall.

- Ta fram tydlig information kring hur resurserna prioriteras vid större snömängder än 15 centimeter.
- Fortsatt utveckling av kommunikation kring vad som förväntas av medborgaren vid större snöfall, exempelvis att parkeringsregler följs, vikten av vinterdäck, att använda broddar, om möjlighet finns jobba hemma, snöskovel i bilen och vikten av att hjälpa varandra.
- Utveckling av information till medborgare via Trafik Stockholm med hjälp av vinterväghållningsfordonens GPS:er. Trafik Stockholm kan berätta för medborgaren i vilket område fordonet befinner sig just nu och inom vilken tid den kan beräknas vara på plats.
- Den regionala samverkan kommunikativt kan förbättras.
- Tydligare budskap och gemensamma budskap från alla aktörer inom regionen, som minskar resandet, hade påverkat trafiksituationen till det bättre.
- Trafikkontoret arbetar med att hitta långsiktiga lösningar i och med utredningen om de kommunaltekniska ytorna som pågår. Investeringar kan komma att behöva göras för att kunna ta hand om den snö som inte kan ligga kvar på vägarna när staden förtätas och ytor som vi idag lägger snön på bebyggs. För ytterstaden ökar behoven av snöbortforsling som en följd av förtätningsarbetet som pågår.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning för en kontinuerlig dialog med sin entreprenör angående vinterväghållningen, men behöver utveckla dialogen om när entreprenören ska påbörja snöröjningen när det föreligger risk för stora snömängder.

Stadsdelsförvaltningens synpunkt på att skicka skrivelse till Trafikkontoret

Eftersom stadsdelsförvaltningen redan har fört dialog med Trafikkontoret angående vinterväghållningen den 8-9 november, Trafikkontoret redan har fått i uppdrag att utvärdera vinterväghållningen, Trafikkontoret redan har dragit lärdomar från vinterväghållningen samt tagit fram strategier för utveckling av arbetet så bedömer stadsdelsförvaltningen att en skrivelse till Trafikkontoret inte behöver skickas.

Bilagor

1. Skrivelse om snöröjning och halkbekämpning